

Väärteomenetlus

Väärteomenetluse kohut puudutavas osas võib üldistatult eristada kolme põhilist osa:

Väärteoasja arutamine maakohtus (näiteks: politsei esitab materjalid kohtule karistuse mõistmiseks).

Maakohtus arutatavad väärteoasjad jagunevad kaheks: füüsilise isiku ja juriidilise isiku väärteoasjad.

Põhjuseid, miks väärteoasja arutatakse kohtus, on mitmeid. Näiteks on tegemist korduvalt väärteogusid toime pannud isikuga, trahvid on tasumata, tegemist on äärmiselt ohtliku teoga või on eriseadusega sätestatud, et otsuse peab tegema kohus, s.o kohtuvälisel menetlejal puudub selleks õigus (näiteks aresti saab karistuseks mõista ainult kohus). Juriidilise isiku puhul on sagedased juhud, kus on vaja otsustada näiteks alkoholi konfiskeerimine. Kuna Maksu- ja Tolliamet ise konfiskeerida ei saa, siis kohus otsustab konfiskeerimise vajaduse ja mõistab karistuse.

Kohus võib teha kohtuotsuse:

- rahatrahvi, aresti või üldkasuliku töö (ÜKT) mõistmise kohta;
- väärteomenetluse lõpetamise kohta seaduses toodud alustel (vt [VTMS](#) [1]§ 29 lg 1 p 1 ja § 30).

Otsuse peale võib esitada **apellatsioonkaebuse ringkonnakohtule**.

Kaebuse arutamine maakohtus (isik ei nõustunud kohtuvälise menetleja, näiteks politsei otsusega ja soovib selle vaidlustada).

Ka väärteoasjades esitatud kaebused jagunevad kaheks: füüsilise isiku ja juriidilise isiku kaebus. Sagedasemaks kaebamise põhjuseks füüsiliste isikute puhul on soov tühistada politsei poolt lisaks trahvile lisakaristusena mõistetud juhtimisõiguse äravõtmine. Juriidiliste isikute kaebustes väidetakse otsuse mittenõuetekohast põhistamist, ebaõige kvalifikatsiooni kohaldamist jms.

Kohus võib:

- jätta kaevatava otsuse muutmata ja kaebuse rahuldamata;
- tühistada kaevatava otsuse täies ulatuses või osaliselt ja teha uue otsuse, kui see ei raskenda menetlusaluse isiku olukorda;
- tühistada kaevatava otsuse ja lõpetada väärteomenetluse seaduses toodud alustel (vt [VTMS](#) [1] § 29, 30).

Otsuse peale võib esitada **kassatsioonkaebuse Riigikohtule**, selleks tuleb kindlasti kasutada advokaadi abi.

Asenduskaristused (kui kohtuvälise menetleja tehtud trahviotsus on jõudnud kohtutäiturini ja võlgnik ka siis ei maksa, esitab sissenõudja (nt politsei) kohtule avalduse asenduskaristuse kohaldamiseks, reeglina trahvi asendamiseks aresti või ÜKT-ga).

Selle lahendi peale võib esitada samale kohtunikule **määruskaebuse**. Kui saadud lahend siiski ei rahulda võlgnikku, võib esitada **apellatsioonkaebuse ringkonnakohtule**.

Olulisemad mõisted väärteomenetluses:

Kohtumenetluse pooled:

- menetlusalune isik ja tema kaitsja;
- kohtuväline menetleja.

Menetlejad:

- kohtuvälises menetluses kohtuvälised menetlejad (täidesaatva riigivõimu volitustega asutus; valla- ja linnavalitsus ning eraõiguslik juriidiline isik halduslepingu alusel), kes osalevad menetluses pädevust tõendavat tunnistust omava ametniku kaudu;
- kohtumenetluses kohus (maakohus, ringkonnakohus ning Riigikohus).

Menetlusosalised:

- menetlusalune isik (füüsiline või juriidiline isik, kelle suhtes on alustatud väärteomenetlust), kaebemenetluses kaebuse esitaja;
- menetlusaluse isiku kaitsja (juriidilise isiku puhul seaduslik esindaja).

Kui väärteomenetluse seadustikus ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse väärteomenetluses kriminaalmenetluse sätteid, arvestades väärteomenetluse erisusi. Väärteo toimepanemisega tekitatud kahju hüvitamine otsustatakse tsiviilseadustes sätestatud alustel ja korras.

```
jQuery('.menu-mlid-13086 a').attr('target', '_blank');
jQuery('head').append(""); /* ** Initializing */ // Variables jQuery(document).ready(function() { url =
window.location.href.split('kohus.ee')[1]; if(typeof url == 'undefined') url =
window.location.href.split('wwwkohus.rik.ee')[1]; url = url.split('#')[0]; //lang =
jQuery('html').attr('lang'); keel = document.getElementsByTagName("html")[0].getAttribute("lang");
override = 0; }); // Styles jQuery('head').append( jQuery('').attr('href',
'/sites/www.kohus.ee/files/elfinder/css/mobiilne.css') ); /* ** Methods */ // Function to set cookies
function setCookie(cname, cvalue, exdays) { document.cookie = cname + "=" + cvalue + "; path=/";
var d = new Date(); d.setTime(d.getTime() + (exdays*24*60*60*1000)); var expires =
"expires=" + d.toUTCString(); document.cookie = cname + "=" + cvalue + ";" + expires + "; path=/";
} // Function to get cookies function getCookie(cname) { var name = cname + "="; var ca =
document.cookie.split(';'); for(var i=0; i
'); // Kui avaleht, siis näitame menüüd, muidu peidame alguses ära ja näitame sisu
//if(!jQuery('html').hasClass('front-page')) jQuery('#mobile-menu').fadeOut(20);
jQuery('#mobile-menu').load('/'+keel+'/sitemap #site-map .content > .site-map-menu', function() {
// to desktop button jQuery('#mobile-wrapper #mobile-menu').append('
'); jQuery('#mobile-wrapper .to-desktop').click(function() { // mobiili versiooni toggle
jQuery('html').removeClass('mobile'); jQuery('#mobile-menu').fadeOut(200);
//jQuery('#body').css('visibility','visible'); jQuery('#body').fadeIn('300');
jQuery('#social').fadeIn('300'); override = 1; setCookie('isMobile', 0, 365); //window.name = 0;
jQuery('html').css('overflow-y','auto'); }); // CSS and DOM fixes
jQuery('#mobile-wrapper').css('top',(jQuery('#body').offset().top)+'px'); jQuery('#mobile-menu li
a').wrap('
'); jQuery('#mobile-menu li').removeClass('expanded'); jQuery('#mobile-menu
li').removeClass('leaf'); jQuery('#mobile-menu li > ul').css('display','none'); jQuery('#mobile-menu li
a[href="'+url+'"]').parents('ul').css('display',''); jQuery('ul:first',jQuery('#mobile-menu li
a[href="'+url+'"]').parent('div').parent('li')).css('display',''); jQuery('#mobile-menu li
a[href="'+url+'"]').parents('li').addClass('active-trail'); jQuery('#mobile-menu li
a[href="'+url+'"]').addClass('active'); jQuery('#mobile-menu li').prepend('
'); jQuery('.language-switcher-locale-url').clone().appendTo( "#mobile-menu" );
jQuery('#mobile-menu
.language-switcher-locale-url').addClass('mobile-lang').removeClass('language-switcher-locale-url');
jQuery('#mobile-menu').append('x
'); jQuery('#mobile-menu').append('
```



```
); // Close mobile
menu button jQuery('#mobile-menu .close').click(function() { jQuery('#mobile-menu').fadeOut(200);
//jQuery('#body').css('visibility','visible'); jQuery('#body').fadeIn('300');
jQuery('#social').fadeIn('300'); override = 1; setCookie('isMobile', 1, 365); //window.name = 1; }); //
Adding no-children class to menu elements jQuery('#mobile-menu li').each(function() {
if(jQuery('ul',jQuery(this)).length<=0) { jQuery(this).addClass('no-children'); } }); // Open/close
menu jQuery('.light-blue-down').click(function() { if(!jQuery(this).parent().hasClass('no-children')) {
if(jQuery(this).parent().hasClass('active-trail') || jQuery(this).parent().hasClass('active')) {
jQuery(this).parent().removeClass('active-trail');
//jQuery('ul:first',jQuery(this).parent()).css('display','none');
jQuery('ul:first',jQuery(this).parent()).slideUp(); } else { jQuery(this).parent().addClass('active-trail');
//jQuery('ul:first',jQuery(this).parent()).css('display','');
jQuery('ul:first',jQuery(this).parent()).slideDown(); } } }); // Menu complete - to show or not?
if(show==1) { showMenu(); } }); // Function: Use to show menu (whether loaded or not) function
showMenu() { if(jQuery('body #mobile-menu ul').length<1) { loadMenu(1); //console.log('läks
laadimisele'); } else { //console.log('läks näitamisele'); jQuery('#mobile-menu').fadeIn(200);
jQuery('#body').fadeOut('300'); jQuery('#social').fadeOut('300');
jQuery('#mobile-wrapper').css('top',(jQuery('#body').offset().top)+'px');
jQuery('html').css('overflow-y','scroll'); } } // Make telephone numbers to telephone links function
telephoneLinks() { jQuery('td').each(function() { var klass = (jQuery(this).attr('class') ?
jQuery(this).attr('class') : ' '); // kui td klassi sees on string "telefon" teeme sisust telefoni lingi
if(klass.search('telefon') != -1) { jQuery(this).wrapInner(' '); } }); } // Check if is front page, also
adds front-page class to html element function isFrontPage() { if(jQuery('#front_blocks').length > 0)
{ jQuery('html').addClass('front-page'); return 1; } else return 0; } // Improving search capabilities
for both versions function improveSearch() { // Wrap search with div container
if(jQuery('.search-wrapper #header .search').length<1) jQuery('#header .search').wrap('
'); if(jQuery('.otsingu-liik').length<1) { jQuery('#header .search').append('ÜldotsingTöötaja otsing');
jQuery('#search-block-form').submit(function(event) { if(jQuery('#header .otsingu-liik').val() ==
'tootaja-otsing') { event.preventDefault(); otsisona = jQuery('#edit-search-block-form--2').val();
otsi(); } }); } } // Switch between Mobile and Desktop views function switchBetweenViews() {
if(override == 0) { if(jQuery(window).width() < 1070 || isMobileActive() == 1) {
jQuery('html').addClass('mobile'); var wrapper_length = jQuery('#mobile-wrapper').length;
if(wrapper_length<1 && jQuery('html').hasClass('front-page')) showMenu(); else
if(wrapper_length<1) loadMenu(0); } else { jQuery('html').removeClass('mobile'); } } } // Initialize
main mobile view functionality function initializeThis() { // to-mobile button
if(jQuery('#to-mobile').length<1) jQuery('#body').append('
'); jQuery('#to-mobile').click(function() { // mobiili versiooni toggle jQuery('html').addClass('mobile');
override = 1; setCookie('isMobile', 1, 365); //window.name = 1;
jQuery('html').css('overflow-y','scroll'); if(jQuery('#mobile-wrapper').length<1) loadMenu(0);
if(jQuery('html').hasClass('front-page')) showMenu(); if(jQuery('.otsingu-liik').length<1) {
jQuery('#header .search').append('ÜldotsingTöötaja otsing');
jQuery('#search-block-form').submit(function(event) { if(jQuery('#header .otsingu-liik').val() ==
'tootaja-otsing') { event.preventDefault(); otsisona = jQuery('#edit-search-block-form--2').val();
otsi(); } }); } }); // to-desktop button if(jQuery('.to-desktop').length<1) jQuery('#body').append('
'); jQuery('#body .to-desktop').click(function() { //jQuery('.otsingu-liik').remove(); // mobiili versiooni
toggle jQuery('html').removeClass('mobile'); override = 1; setCookie('isMobile', 0, 365);
//window.name = 0; jQuery('html').css('overflow-y','auto'); }); // Open menu button
if(jQuery('.open-menu').length<1) jQuery('#body').append('
'); jQuery('.open-menu').click(function() { showMenu(); }); } /* ** Main controller */ // Automatically
switching versions jQuery( window ).resize(function() { switchBetweenViews(); });
jQuery(document).ready( function() { // Initialize main mobile view functionality initializeThis(); var
frontPage = isFrontPage(); /* ** Cross-page memory of mobile/desktop preference */ // Preference:
mobile, Current page: not frontpage if(isMobileActive()==1 && frontPage==0) { loadMenu(0);
```

```
jQuery('html').addClass('mobile'); telephoneLinks(); } // Preference: mobile, Current page: frontpage
else if(isMobileActive()==1 && frontPage==1) { showMenu(); jQuery('html').addClass('mobile'); }
else telephoneLinks(); // Switch between views depending on browser width switchBetweenViews(); //
Improving search capabilities for both versions improveSearch() }); /* ** MOBIILSED TABELID */
function checkWidth() { jQuery( "table" ).each(function( index ) { var curr_table = jQuery(this); var
table_con_width = curr_table.parent().width(); var table_width = jQuery('tbody',this).width();
if(table_con_width < table_width){ if(curr_table.hasClass('show')) { //console.log(table_con_width+'to
mobile'+table_width); curr_table.removeClass('show').addClass('invisible');
jQuery('.table.no-'+index).removeClass('invisible').addClass('show'); } } else {
if(curr_table.hasClass('invisible')) { //console.log(table_con_width+'back-to-normal'+table_width);
curr_table.removeClass('invisible').addClass('show');
jQuery('.table.no-'+index).removeClass('show').addClass('invisible'); } } }); } function toggle3(i) {
var hide = jQuery('.show.no-'+i); var show = jQuery('.invisible.no-'+i);
hide.removeClass('show').addClass('invisible'); show.removeClass('invisible').addClass('show'); }
function toMobileTables() { jQuery('tr:nth-child(odd)').addClass('odd');
jQuery('tr:nth-child(even)').addClass('even'); jQuery('tr:first-child').has('th').addClass('tbl-header');
jQuery('tr:first-child').addClass('first'); jQuery('tr:last-child').addClass('last'); jQuery(
"table:not(.interaktiivne)" ).each(function( index ) { var curr_table = jQuery(this); var klassid =
curr_table.attr('class'); var table_con_width = curr_table.parent().width(); var table_width =
jQuery('tbody',this).width(); if(table_con_width < table_width){ var overlap = 1; } else { var overlap
= 0; } if(overlap==1) curr_table.addClass('pc-table no-'+index+' invisible'); else
curr_table.addClass('pc-table no-'+index+' show'); var curr_table_html = curr_table[0].outerHTML;
jQuery(this).after(curr_table_html); jQuery(this).before('Toggle</Va>
'); /* Headings to columns */ var i = 1; jQuery('tr th', this).each(function() { var curr_td = jQuery('tr
td:nth-child('+i+')', curr_table).not('[colspan]'); if(jQuery('tr th:nth-child('+i+')',
curr_table).text().trim().length>2) curr_td.prepend("+jQuery('tr th:nth-child('+i+')',
curr_table).text()+': '); else curr_td.prepend("+jQuery('tr th:nth-child('+i+')', curr_table).text()+");
i++; //console.log('i'); }); /* HTML markup change - from tables to divs */ jQuery('caption',
curr_table).each(function() { var text_align = jQuery(this).css('text-align'); jQuery(this).replaceWith('
'+this.innerHTML+'
'); }); jQuery('td', curr_table).each(function() { var text_align = jQuery(this).css('text-align');
jQuery(this).replaceWith("'+this.innerHTML+'
'); }); jQuery('th', curr_table).each(function() { jQuery(this).replaceWith("'+this.innerHTML+'
'); }); jQuery('tr:nth-child(odd)', curr_table).each(function() { jQuery(this).replaceWith('
'+this.innerHTML+'
'); }); jQuery('tr:nth-child(even)', curr_table).each(function() { jQuery(this).replaceWith('
'+this.innerHTML+'
'); }); jQuery('.tr:first-child',this).has('div.th').remove(); jQuery('.tr:first-child',this).addClass('first');
jQuery('.tr:last-child',this).addClass('last'); jQuery('thead', curr_table).replaceWith('
'+jQuery('thead',this).html()+'
'); jQuery('tbody', curr_table).each(function( index ) { jQuery(this).replaceWith('
'+jQuery(this).html()+'
'); }); jQuery('tr:nth-child(even)', curr_table).each(function() { jQuery(this).replaceWith('
'+this.innerHTML+'
'); }); curr_table_contents = jQuery(this).html(); if(overlap==1) curr_table.replaceWith('
'+curr_table_contents+'
'); else curr_table.replaceWith("'+curr_table_contents+'
'); }); checkWidth(); } jQuery(document).ready(function() { toMobileTables(); }); /* mobiilsed tabelid
toggle */ jQuery(window).resize(function() { checkWidth(); }); window.onload = function() {
checkWidth(); }); /* end of mobiilsed tabelid toggle */ /* end of mobiilsed tabelid */
Allikas URL: https://www.kohus.ee/et/kohtuasjade-menetlused/vaarteomenetlus
```

Lingid:

[1] <https://www.riigiteataja.ee/akt/106072013009?leiaKehtiv>